

Sygn. akt II CZ 101/16

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jan Górowski

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa R. S.

przeciwko J. S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 12 października 2016 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego w Ł.

z dnia 10 lutego 2016 r., sygn. akt III WSC (...),

oddala zażalenie oraz wniosek adw. T.G. o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powodowi w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 10 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy w Ł. odrzucił na podstawie art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 87¹ § 1 k.p.c. skargę kasacyjną powoda R. S. od wyroku tego Sądu z dnia 16 listopada 2015 r.

W zażaleniu na to postanowienie pełnomocnik R. S. adwokat T. G. zarzucił naruszenie art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 130 i art. 5 k.p.c. oraz wskazał, że „utrzymanie rozstrzygnięcia w mocy zamknie powodowi drogę do dochodzenia swoich praw, w sytuacji gdy w jego przekonaniu, uzasadnionym w pełni zakresem i jakością zarzutów kasacyjnych, istniały szanse merytoryczne na uwzględnienie złożonej skargi”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do art. 87¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych (przymus adwokacko - radcowski). Wniesienie skargi kasacyjnej osobiście przez stronę pozbawioną zdolności postulacyjnej jest w świetle art. 87¹ k.p.c. dotknięte brakiem nieusuwalnym i skutkuje odrzuceniem skargi na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c., jako niedopuszczalnej. Zgodnie z art. 130 § 5 k.p.c. pisma procesowe sporządzone z naruszeniem art. 87¹ k.p.c. podlegają zwrotowi bez wzywania do usunięcia braków, chyba że ustawa stanowi inaczej. W przypadku zwykłych i nadzwyczajnych środków zaskarżenia sporządzonych z naruszeniem art. 87¹ k.p.c., podlegają one - jako niedopuszczalne z powodu braku zdolności postulacyjnej - odrzuceniu. Podstawą prawną odrzucenia skargi kasacyjnej jest art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 87¹ § 1 k.p.c. W tych przypadkach prawo nie przewiduje - wbrew oczywistej bezzasadności zarzutów podniesionych w zażaleniu - możliwości uruchomienia na podstawie art. 130 § 1 k.p.c. (w zażaleniu nie podana została jednostka redakcyjna tego artykułu), postępowania zmierzającego do usunięcia braków formalnych pisma procesowego, bowiem nie ma on zastosowania do środków zaskarżenia, a ponadto niezachowanie przymusu adwokacko-radcowskiego nie można rozpatrywać w kategorii braku formalnego pisma.

Skarga kasacyjna powoda została wniesiona nie tylko z naruszeniem przymusu adwokacko-radcowskiego, ale także w sprawie, w której, z uwagi na

wartość przedmiotu zaskarżenia, skarga kasacyjna jest niedopuszczalna (art. 398² § 1 k.p.c.). Powód wniósł bowiem skargę kasacyjną od wyroku Sądu drugiej instancji, którym oddalono apelację od wyroku oddalającego powództwo o zapłatę kwoty 14.500,00 zł. Okoliczność, że w skardze kasacyjnej powód oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 54.500,00 zł pozostaje bez znaczenia dla stwierdzenia, że rzeczywista wartość przedmiotu zaskarżenia była niższa niż wymagana przy skardze kasacyjnej w sprawach o prawa majątkowe, tj. 50.000 zł.

Sąd drugiej instancji podczas ogłaszania wyroku pouczył powoda, że od orzeczenia nie przysługuje skarga kasacyjna. Twierdzenie pełnomocnika powoda o rzekomym „zaniechaniu przez Sąd drugiej instancji należytego pouczenia o sposobie wniesienia środka odwoławczego” nie znajduje zatem potwierdzenia w aktach sprawy.

Z tych względów, zażalenie, jako oczywiście bezzasadne, Sąd Najwyższy oddalił (art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

W orzecnictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że czynności adwokata ustanowionego z urzędu, które są sprzeczne z zasadami profesjonalizmu, wywołując skutek w postaci odrzucenia środka zaskarżenia, nie uzasadniają przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 lutego 1999 r., II CKN 341/98, OSNC 1999, nr 6, poz. 123). W postanowieniu z dnia 20 września 2007 r., II CZ 69/07 (OSNC 2008, nr 3, poz. 41) Sąd Najwyższy uznał, że adwokat, decydując się na wniesienie środka zaskarżenia oczywiście bezzasadnego, a tak należało ocenić wniesione zażalenie, nie może skutecznie domagać się przyznania od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Trafnie przyjmuje się w judykaturze, że nie jest bowiem udzieleniem „pomocy prawnej” sporządzenie zażalenia, które jako oczywiście bezzasadne, podlegało oddaleniu. Z tych względów wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej w postępowaniu zażaleniowym został oddalony.

